

На запитання: «Які головні мотиви Вашого вступу до ЗУНУ?» 59,3% респондентів відповіли «Можливість стати кваліфікованим фахівцем в обраній галузі», 1,7% - «Вимога батьків», 42,4% - «Перебування в цікавому колі спілкування», 32,2% - «Тут вчать мої друзі, знайомі, однокласники, земляки», 47,5% - «Здобуття якісної освіти», 35,6% - «Стати більш самостійним, незалежним від батьківського контролю», 39% - «Навчання ближче до дому», 20,3% - «Престижність навчання у ВНЗ, що має статус класичного», 50,8% - «У ЗУНУ є та спеціальність, за якою я хотів (-ла) навчатися», 42,4% - «Тут цікаво вчитися», 30,5% - «Доброзичливі, висококваліфіковані викладачі», 6,8% - «У ЗУНУ легко вчитися», 5,1% - «З дипломом ЗУНУ легко знайти роботу», 1,7% - «У ЗУНУ доступна оплата за навчання», 10,2% - «Тут добре матеріально-технічне оснащення освітнього процесу», 0% - «У ЗУНУ працюють мої родичі, друзі, знайомі».

Отримані результати дали більш чітке розуміння факторів, які визначають пріоритети абітурієнтів, що, безперечно, позитивно відобразиться на заходах комплексу маркетингу освітніх послуг ЗУНУ та відповідно коригувати систему профорієнтаційних заходів, підвищуючи тим самим їх адресність і ефективність.

Кашуба Оксана

Західноукраїнський національний університет

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ Івашук Ю.П.)

ВПЛИВ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА МОЖЛИВІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Молочна галузь займає важливе місце в економіці будь-якої держави, оскільки вона забезпечує населення продуктами харчування першої необхідності. Молочні продукти забезпечують покращення здоров'я населенню, оскільки цей продукт створений природою і містить в своєму складі багатий запас вітамінів.

Виробництво молока та молочних продуктів має свої специфічні господарські та організаційні особливості:

1. Короткий термін зберігання продукції в сирому вигляді;
2. Наявність широкого асортименту продуктів переробки;
3. Потреба в кооперації та інтеграції, обумовлена особливостями переробки молока.

Фактори, котрі впливають на формування ринку молока та молочної продукції, можна розділити на дві групи:

1) фактори внутрішнього середовища:

- кількість поголів'я корів;
- середньоденний удій молока;
- системи технологічного оснащення тощо.

2) фактори зовнішнього середовища:

- політика держави;
- стан економіки.

Найвпливовішим фактором впливу на розвиток молокопереробної галузі є зовнішній ринок. Український молочний ринок традиційно знаходиться в прямій залежності від загальносвітових тенденцій. Нині цінова ситуація для виробника складається позитивно. Зростання попиту на молочну продукцію, збільшення цін на кормову складову та енергоносії роблять малоімовірним послаблення цін у майбутньому.

У 2015 р. збільшення попиту на молочну продукцію зупинилося. На це вплинули анексія Криму та окупація східних територій України; падіння курсу національної валюти; подорожчання як імпорتنих, так і вітчизняних товарів, транспортних витрат, комунальних послуг тощо. У результаті були втрачені не тільки виробники, але й споживачі, купівельна спроможність населення впала, скоротилися поголів'я корів, виробництво молока, продаж молокопродуктів. Проте, незважаючи на кризові явища, імпорту молокопродуктів в Україну зростає швидше, ніж експорту. Основу імпорту склали екзотичні сири, які не виробляються в Україні [3; 4].

Варто зазначити, що за досліджений період специфічним фактором впливу на стан молокопереробної галузі, який діяв на постійній основі, є природно кліматичне середовище, що й обумовлює сезонний характер виробництва і переробки молока, наявність або відсутність кормової бази для поголів'я скота[1].

Характеризуючи ринок молока та молочних продуктів України, спостерігається негативна тенденція: скорочення поголів'я корів та обсягів виробництва молока, зростання цін і зниження споживання молочних продуктів серед населення. Можна сказати, що на даний момент галузь перебуває в стані стагнації. За оцінками дослідників в подальшому на ринку молока та молочної продукції будуть спостерігатися наступні тенденції: зміни в структурі виробництва; збільшення концентрації ринку через поглинання дрібних підприємств великими; збільшення вертикальної інтеграції. Для успішного розвитку молочної індустрії в Україні бракує державної підтримки. Вона в

Україні як у сільському господарстві, так і у молочній галузі, зокрема, є значно нижчою у порівнянні із іншими країнами-виробниками молочної продукції[5].

Держава має здійснювати заходи правового, економічного, соціального, екологічного та організаційного характеру, формувати політику, спрямовану на подолання кризових явищ у тваринництві та його розвитку, а також підтримку переробників молока, а саме шляхом:

- запровадження фінансового лізингу та системи пільгового кредитування молокопереробних та сільськогосподарських виробничих підприємств для закупівлі обладнання з метою модернізації виробництва;
- сприяння концентрації виробництва молокопродукції у найбільш сприятливих за природно-географічними та соціально-економічними умовами районах;
- удосконалення системи державного дотування та субсидування виробників молока;
- оптимізування системи контролю безпеки продукції;
- розширення масштабів застосування державної контрактної системи для молокопереробних підприємств з підвищенням ролі і значення державного замовлення;
- забезпечення захисту та відстоювання інтересів вітчизняних виробників в торговельних суперечках з іншими країнами [2].

Для України велике значення має налагодження зовнішньоекономічних зв'язків та участь у міжнародній торгівлі в якості активного і рівноправного партнера. Ведення успішного та конкурентоспроможного молочного бізнесу на світових ринках можливе для виробників за умови постійного контролю за ефективністю господарювання, підвищення якості продукції та наближення її до європейських стандартів.

Використані джерела

1. Іванова Л.С. Молочне скотарство: сучасний стан та проблеми вирішення. *Агросвіт*. 2017. № 22. С. 23-27.
2. Інформаційно-аналітичний портал про молоко і молочне скотарство. URL: <http://milkua.info/uk/post/top-10-eksporteriv-moloka-ta-molosnoi-produkcii2>.
3. Козак О.А. Розвиток молочної галузі в контексті забезпечення продовольчої безпеки України. *Економіка АПК*. 2018. № 2. С. 14-22.
4. Свиноус І.В. Економічні аспекти ефективного виробництва молока в Україні. *Економіка та управління АПК*. № 2. 2020. С. 83-94.
5. Тарасова Ю.А. Стан та перспективи розвитку молочної галузі України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2017. 1 (62). С.149-156.

Кішко Назарій

Західноукраїнський національний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор, завідувач кафедри